A°. 1848. N°. 125.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Saturdag den 7 October.

LONDEN den 4 october (*des avonds*).

Lord en lady *Russell* brengen nog steeds bezoeken aan onderscheiden edelen in Schotland, en worden uiterlijk den 20 dezer alhier terug verwacht.

— De Koningin der Belgen is bij haar arrivement te Douvres door den Belgischen zaakgelastigde en den Belgischen consul ontvangen, en heeft onverwijld hare reis naar Claremont voortgezet.

— Dagelijks houdt de regtbank te Clonmel zich met de zaak van *Smith O'Brien* bezig, en vindt meer en meer blijken zijner schuld. Het vonnis zal denkelijk eerst vrijdag worden uitgesproken.

— De berigten van het Vasteland van Indië zijn van gering belang. De majoor *Edwardes* lag, met zijne troepen en die van het Regentschap, nog altijd onder de wallen van Mooltan, zonder iets tegen den vijand te kunnen uitrigten, naardien men, tot veler verwondering, hem nog geen geschut had toegezonden.

— Van de expeditie onder kapitein sir *J. Ross* heeft men nu nadere berigten, tot 12 julij, toen de schepen te Uppernavich, in Straat Davis, lagen. Van sir *J. Franklin* en zijne togtgenooten was nog niets vernomen, ook nergens eenig stuk van een wrak of ander spoor dier zeereizigers ontdekt.

— De verkiezing van den President blijft in de Vereenigde Staten de aandacht het meest bezig houden; de generaals *Taylor* en *Cass* en de heer *M. van Buren* zijn de kandidaten. Eerst scheen de eerstgenoemde de meeste kans op benoeming te hebben, maar de kansen zijner mededingers beginnen beter te staan. Velen waren van oordeel dat de verkiezing van den generaal *Cass* de Staten in oorlog met Engeland zou kunnen wikkelen, en die meening, al of niet gegrond, maakte de vrienden des vredes huiverig om hem hunne stemmen te geven.

PARIJS den 4 october.

Sedert eenige dagen is hier het gerucht in omloop, dat wijzigingen in het Kabinet op handen zijn.

Gisteren heeft de Nationale Vergadering met 579 tegen 100 stemmen de wet omtrent het landbouwkundig onderwijs goedgekeurd.

Heden werden de beraadslagingen over het ontwerp van Constitutie voortgezet en wel over artikel 27. Na langdurige en vrij hevige debatten, werd dit artikel in drie artikelen gesplitst, welke dus luiden: Art. 27. „De verkiezingswet zal de oorzaken bepalen welke een Franschen burger kunnen berooven van het regt om te kiezen en verkozen te worden." Art. 28. „Elke bezoldigde openbare betrekking is onvereenigbaar met de betrekking van vertegenwoordiger des volks. De uitzonderingen zullen bij de organieke wet op de verkiezingen bepaald worden." Art. 29. „De bepalingen van het voorgaand artikel zijn niet van toepassing op de Vergaderingen, verkozen om de Constitutie te herzien."

De twee daarop volgende artikelen zijn reeds vroeger goedgekeurd en medegedeeld; de Vergadering nam in de zitting van heden nog de volgende artikelen van het ontwerp aan: Art. 30. „Zij [de Nationale Vergadering] is permanent. Echter kan zij uiteengaan tot een door haar te bepalen tijd. Gedurende de prorogatie heeft eene commissie van de leden van het bureau en van 25 vertegenwoordigers, door de Vergadering bij geheime stemming en met volstrekte meerderheid benoemd, het regt haar in geval van nood bijeen te roepen." Art. 31. „De vertegenwoordigers zijn altijd herkiesbaar." Art. 32. „De leden der Nationale Vergadering zijn niet de vertegenwoordigers van het departement dat hen benoemt, maar van geheel Frankrijk." Art. 33. „Zij kunnen geen gebiedend mandaat ontvangen." Art. 34. „De volksvertegenwoordigers zijn onschendbaar. Zij zullen te geener tijd vervolgd, beschuldigd, noch veroordeeld kunnen worden voor de gevoelens, welke zij in den schoot der Nationale Vergadering zullen hebben geuit." Art. 35. „Zij kunnen in criminele zaken niet worden in hechtenis genomen dan wanneer zij op heeterdaad worden betrapt, en niet vervolgd dan wanneer de Vergadering de vervolging heeft toegestaan. Van het betrappen op heeterdaad zal onmiddellijk kennis worden gegeven aan de Vergadering, welke de arrestatie zal doen voortduren of vernietigen." Art. 36. „Ieder volksvertegenwoordiger ontvangt eene schadeloosstelling, van welke hij niet kan afzien." Art. 37. „De zittingen der Vergadering zijn openbaar. De Vergadering kan zich echter tot geheim committé vormen, op verzoek van het bij het reglement bepaalde aantal vertegenwoordigers." Art. 38. „De tegenwoordigheid van een meer dan de helft van de leden der Vergadering is noodig voor de geldigheid van het stemmen over de wetten." Art. 39. „Geene wet zal, behoudens dringende gevallen, definitief goedgekeurd worden, dan na drie overwegingen met tusschenruimten, welke niet korter dan tien dagen kunnen zijn."

— Overal in Frankrijk worden nieuwe democratische banketten georganiseerd; zondag zal de nationale garde van Rijssel aan die van Parijs een banket aanbieden; men vreest dat de voorstanders der roode Republiek van dien dag gebruik zullen maken om wanordelijkheden te verwekken.

— Het is nog altijd onbepaald, in welke stad de conferentien over de Italiaansche aangelegenheden plaats zullen grijpen. — Volgens berigten van Sicilië, schijnen de bewoners van Palermo vast besloten te hebben hunne stad tot het uiterste te verdedigen, daar zij niet onder het gezag van den Koning van Napels willen terugkeeren.

— De Hertog en Hertogin van Montpensier zullen binnen eenigen tijd van Sevilla naar Madrid reizen, daar de Koningin zeer verlangende is hare Zuster en hare jeugdige Nicht te zien.

PARIJS den 5 october.

Te Lyon hebben gisteren ernstige ongeregeldheden plaats gegrepen; de mobile gardes, wier korps onlangs ontbonden is, gaven daartoe aanleiding en trokken naar het gebouw der prefectuur, om schadeloosstelling te eischen voor eene maand soldij, welke hun beloofd was. Zij bemagtigden dat gebouw en hielden den prefekt gevangen tot dat die door een regement dragonders bevrijd werd. Sedert werden de voornaamste punten door militairen bezet, maar desniettegenstaande bleven de mobile gardes door de straten kruisen en vertoonden zich zelfs met een rood vaandel voor het stadhuis.

KEULEN den 4 october.

Te Dusseldorp is *J. Wulff*, die even als *Freiligrath* van aanhitsing der menigte tot oproer beschuldigd was, insgelijks door de gezworenen vrijgesproken.

— De bekende *G. A. Wislicenus* verlaat Halle, den 15 dezer, met zijne vrouw en acht kinderen, om zich in Texas neder te zetten.

— Leden van het studenten-congres en der vereeniging van onderwijzers hielden dezer dagen op den Wartburg Republikeinsche redevoeringen, die niet alleen bij de volksmenigte, maar ook onder de militairen, grooten bijval vonden.

— Op nieuw verkeerde men den 29sten laatstleden te Weenen in eene ministeriële crisis. *Schwarzer*, die weinige dagen vroeger zijn ontslag genomen had, zou de portefeuille van koophandel, graaf *Wickenburg* die van binnenlandsche zaken, *Strohbach*, de president van den Rijksdag, die van justitie, en *Bach* die van openbaren arbeid overnemen.

Wederom heeft een verschrikkelijke moord om politieke redenen plaats gegrepen. Graaf *Lamberg*, die door den Keizer van Oostenrijk benoemd was om het opperbevel over de gezamenlijke troepen in Hongarijë te voeren, is des voormiddags van den 28 september op de Pestherbrug, volgens sommigen door een fabrijkarbeider uit Weenen, volgens anderen door een Hongaar, met een dolk doorstoken, waarna het lijk op eene afzigtelijke wijze misvormd en door een razenden volkshoop door de straten gesleept is. De regeringloosheid heeft in Hongarijë den hoogsten trap bereikt. *Kossuth* staat aan het hoofd van een revolutionair voorloopig Gouvernement. Het gerucht liep dat de Hongaren eene overwinning op het leger van den banus *Jèllatschisch* behaald hadden, maar dit vond te Weenen nog weinig geloof.

KEULEN den 5 october.

Een aantal Duitsche vlugtelingen, die, als verdacht van den moord aan vorst *Lichnowsky* en graaf *von Auerswald*, nageschreven waren, zijn te Straasburg gearresteerd, aan de Duitsche autoriteiten overgeleverd, en naar Frankfort opgezonden.

— Toen *Struve* des avonds van den 1 dezer te Freiburg was overgebragt, bemerkte men onder de menigte en de soldaten eene sterke opgewondenheid tegen den gevangene, en de officieren hadden groote moeite om hunne manschappen van de poging te wederhouden om hem uit de hoofdwacht te slepen en zelve regt over hem uit te oefenen. Den volgenden morgen vroeg werd hij, zoo stil mogelijk, naar de vesting Rastatt vervoerd.

Een leger van twintigduizend man Rijkstroepen, onder de bevelen van den Wurtembergschen generaal *Muller*, zal te Freiburg en in de omstreken worden bijeengetrokken.

— De deelneming in de vrijwillige leening in Pruissen beloopt eene som van ruim 10 millioen rijksdaalders.

— Te Innsbruck is het sedert lang genomen besluit tot sluiting der Jezuiten- en Ligorianen-kloosters nu eindelijk ten uitvoer gebragt.

's GRAVENHAGE den 5 october.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL IN DUBBELEN GETALE.

Zitting van donderdag 5 october.

De heer mr. *Slicher van Domburg*, nieuw benoemd lid der Kamer voor de provincie Zeeland, wiens geloofsbrieven na onderzoek thans in orde bevonden zijn, neemt, na aflegging der gevorderde eeden, als lid zitting.

Is ontvangen eene missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij worden overgelegd afschriften der lijsten van de hoogst aangeslagenen in de directe belastingen in de provincien Zeeland en Drenthe. — Nederlegging ter griffie. — De Commissie tot de verzoekschriften doet verslag op eenige requesten, betrekkelijk de Grondwetsherziening, die in hare handen gesteld zijn. — Ter griffie.

De beraadslagingen over de ontwerpen tot Grondwetsherziening worden voortgezet, en wel het eerst over ontwerp n.° II, *van den Koning*.

De heer *van Dam van Noordeloos* verklaart zich tegen het ontwerp. Hij acht het behoud van den Raad van State noodeloos. Hij beschouwt dat Collegie als een nutteloozen last. Hij ziet er zelfs gevaar in en vreest daaruit in het vervolg botsingen. Uit de opheffing kan eene jaarlijksche verligting van lasten van 60 a 80 duizend gulden voortvloeijen. Het is van belang, dat die inrigting niet in de nieuwe huishouding worde opgenomen.

De heer *Nepveu* zal tegen het ontwerp stemmen, omdat daarin de bepaling voorkomt, dat de militaire officieren zullen worden bevorderd, ontslagen of op pensioen gesteld, volgens de regels *door de wet* te bepalen, en omdat daarbij het regt tot ontbinding, ook der Eerste Kamer, aan den Koning wordt toegekend; hij vindt het ondoelmatig, dat die bepaling op het oordeel over ontwerp n.° III, nopens de vertegenwoordiging, wordt geprejudicieerd.

Nu volgt eene woordenwisseling, aan welke ook Z. Exc. de Minister van Justitie deel neemt, ten gevolge waarvan besloten wordt, eerst over ontwerp n.° II en dan over ontwerp n.° III te beraadslagen, maar vervolgens eerst over ontwerp n.° III en dan over ontwerp n.° II te stemmen, even als zulks bij de gewone Tweede Kamer en bij de Eerste Kamer geschied is.

Door den heer *d'Ablaing van Giessenburg* worden bezwaren geopperd tegen de voorgestelde bepalingen nopens de Kolonien en tegen de ontbindbaarheid der Eerste Kamer. — Ook de heer *Nienhuis* kan zich niet met dit hoofdstuk vereenigen, omdat, naar zijn oordeel, daarin het monarchaal beginsel te veel aan het democratische wordt opgeofferd.

De heer *Sloet tot Oldhuis* treedt in breedvoerige beschouwingen nopens de Kolonien; hij had gewenscht, dat in de Grondwet bepalingen waren opgenomen, om aan het daar bestaande monopolie-stelsel een einde te maken, waarvan hij de nadeelen aantoont. Hij keurt het goed, dat de reglementen op het beleid der Regering en de gewigtige aangelegenheid van het muntwezen door de wet zullen worden geregeld, maar vraagt, waarom ook niet de finantiële en handelswetgeving, de burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging aan de wetgeving in het Moederland ondergeschikt gemaakt, en alleen enkele onderdeelen daaraan onderworpen zijn; wel wordt bepaald, dat andere onderwerpen, de Kolonien betreffende, door de wet zullen worden geregeld, zoodra de behoefte daaraan blijkt te bestaan, maar, vraagt de spreker, wie moet die behoefte gevoelen en hoe zal het gaan, wanneer die nu eens alleen wordt gevoeld door de volkeren op Java, die aan het Nederlandsch gezag onderworpen zijn en te 's Hage geene organen hebben?

De heer *van Dam van Isselt* verdedigt art. 57 van het ontwerp, nopens de benoeming enz. van militaire officieren door den Koning, volgens regelen door de wet te bepalen, en zoekt de bezwaren te wederleggen, daartegen door den heer *Nepveu* geopperd. Hij dringt op de aanneming van al de ontwerpen aan, daar hij anders voor rustverstoring vreest.

Door den heer *den Tex* wordt op nieuw verklaard, dat het ontwerp geene verandering in den aard of de uitgestrektheid van het Koninklijk gezag of de Koninklijke magt zal te weeg brengen.

Ook de heer *Storm van 's Gravesande* verdedigt de in dit ontwerp opgenomen bepaling omtrent de vaststelling bij de wet van regelen nopens het aanstellen enz. van officieren. — In gelijken zin spreekt de heer *van der Veen*. — De heer *Duymaer van Twist* herinnert dat hij in de gewone Tweede Kamer tegen dit ontwerp heeft gestemd, en wel om het verpligte behoud van den Raad van State; hij acht eene verwerping van het ontwerp in de tegenwoordige omstandigheden hoogst gevaarlijk en zal uit dien hoofde nu voor het ontwerp stemmen. — De heer *Nienhuis* voert het woord over de Koninklijke magt en het Koninklijk gezag; hij vindt er groot bezwaar in, dat de bepaling nopens de uitvoerende magt in de Grondwet worde opgenomen; neemt men die later weg, dan is het met de Monarchie gedaan.

Ook de heer *Uytwerf Sterling* zal thans voor dit ontwerp stemmen, maar de heer *Scheers van Harencarspel* volhardt bij zijne bedenkingen, in de gewone Tweede Kamer tegen dit ontwerp ontwikkeld.

Z. Exc. de Minister voor de zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst voert vervolgens het woord en zoekt hoofdzakelijk de bedenkingen te wederleggen, welke zijn geopperd: 1°, tegen het behoud van den Raad van State, en 2°, tegen het ontslaan van officieren naar regelen door de wet vast te stellen. Wat het eerste punt aanbelangt, houdt de Minister, uit naam der Regering, de noodzakelijkheid en het nut dier instelling staande; zij wordt dan ook slechts bestreden door hen, die hare werking niet kennen. Men kent haar niet, omdat zij niet naar buiten werkt. De Raad van State wordt altijd gehoord en dikwerf worden zijne advijzen gevolgd. De advijzen van den Raad bij voorbeeld over het ontwerp der Grondwetsherziening waren van groot gewigt. De nutteloosheid der inrigting wordt wel beweerd, maar niet bewezen. Uit haar bestaan kan geene botsing voortvloeijen. De Raad van State staat evenzeer naast den Koning als de Raad van Ministers. Een stelselmatige tegenstand van den Raad van State zou doelloos wezen en is ook niet te verwachten. De Raad zal de Ministers tegen alle mogelijke dwalingen kunnen behoeden. De Regering heeft geoordeeld eene inrigting, die zij als heilzaam beschouwt, niet van den gewonen wetgever te moeten laten afhangen; van daar dat zij haar bestaan niet facultatief heeft gemeend te moeten stellen. Zijne Exc. zou van de afschaffing dezer inrigting geene bezuiniging van eenig belang te gemoet zien. Zij zal, dit is het voornemen, zuiniger worden ingerigt. Mogt men haar afschaffen, men zou tot de benoeming van hoofdambtenaren aan de Ministerien moeten besluiten, en wat men aan de eene zijde won zou men aan den anderen kant verliezen. Men moet niet vergeten, dat bij eene meer levendige Tweede Kamer, die het uitvloeisel dezer ontwerpen zijn zal, bij openbaarheid van de beraadslagingen der Eerste Kamer, het parlementair leven uitgebreider wordt. De Ministers zullen daaraan meer tijd moeten wijden; er zal meer beweegbaarheid, meer afwisseling bij de Ministers plaats hebben. Alsdan zal het nut van den Raad van State nog meer uitkomen, en zullen zijne leden de geschiktheid en de kennis bezitten, om bij de vervulling van ministeriële betrekkingen in aanmerking te komen. Men vergete al verder niet, dat de Raad ook gehoord kan en zal worden over koloniale aangelegenheden. Het is het algemeen gevoelen dat het bestuur over de Oostindische volkplantingen niet van het oordeel van een enkel mensch afhangen, en dat men de rijke bronnen die zij aanbieden niet aan dat oordeel wagen moet. Eene bezuiniging zou in dit opzigt duur te staan kunnen komen. Bezuiniging is nuttig, noodzakelijk; maar zij moet goed gekozen worden, of loopt tot groote schade voor het Land uit. Het heil en de redding van den Staat moeten worden gezocht in het opsporen van nieuwe bronnen van volkswelvaart en van vertier. Bij de uitvoering der nieuwe Grondwet bestaat er mogelijkheid tot bezuiniging: door de vereeniging te eeniger tijd van provinciën, door de afschaffing van hoven, door de bepaling betrekkelijk de militie. Hij vraagt het, of dan de Raad van State het struikelblok moet wezen, waarop eene nuttige hervorming zal afstuiten. Wanneer er gelet wordt op eene goede zamenstelling van het collegie, dan kan de Raad van State beantwoorden aan zijn doel en heilzame vruchten afwerpen voor het algemeen belang, voor Koning en Vaderland. Ten slotte verklaart Z. Exc. dat hij noch als minister, noch als lid van den Raad van State, de mogelijkheid heeft kunnen waarnemen dat er eenige botsing tusschen die instelling en een verantwoordelijk Ministerie kan ontstaan.

Overgaande tot de beschouwing van het tweede betwiste punt, nopens de militaire officieren, moet de Minister doen opmerken, dat op een tijdstip, waarin ieder op zijne maatschappelijke regten staat, ook de officier niet geheel zonder waarborgen moet blijven; de krijgstucht zal daardoor niet te loor gaan. Men heeft uitgetart eene goede wet dienaangaande daar te stellen; de toekomst, de wijsheid des Konings, het beleid der Regering, de voorzigtigheid der wetgevende magt, zal hier later het antwoord geven.

Z. Exc. de Minister van Marine en Kolonien verdedigt nu, ook namens zijn ambtgenoot voor Oorlog, de bepaling omtrent de officieren; hij kan daarvan zulke nadeelige gevolgen niet verwachten, anders zou hij geen zitting in het Kabinet hebben genomen. Omtrent de Kolonien treedt hij ook nog in eenige beschouwingen, en geeft toe, dat er op Java veel te verbeteren is, maar slechts in een redelijken en beperkten zin; want men vergete toch niet, dat men in het Indische bestuur tegen eene Oostersche bevolking overstaat, en dat men uit dien hoofde zeer omzigtig moet zijn. Het muntwezen staat afzonderlijk in de Grondwet, om afzonderlijk geregeld te kunnen worden; de algemeene wetgeving kan echter niet bij de Grondwet geregeld worden, want verschillende takken daarvan strekken zich tot eene andere bevolking uit. Wat de finantien betreft, de jaarlijksche afgesloten rekeningen komen herwaarts en men kan daarin aanleiding vinden tot het doen van voorstellen. Het monopolie-stelsel is in vele opzigten met betrekking tot de Molukkos reeds gewijzigd door het openstellen van vele havens als vrijhavens, en het is het ernstig streven der Regering, daarin gaande weg verbetering te brengen, doch het zou onraadzaam zijn proeven te nemen ten koste van dadelijke geldelijke opofferingen. De bedoeling der Regering is, de meeste partij van onze Kolonien te trekken, de inwoners dier gewesten dat geluk te verschaffen, waarvoor zij vatbaar zijn, en aan de andere bewoners die regten en vrijheden toe te kennen, welke noodig zijn, zonder echter eene oppositie te kunnen dulden tegen de bestaande Regering, welke tot omverwerping van het gezag zou kunnen leiden. Z. Exc. kan hier niet verzwijgen, dat men het bestuur onzer Oostindische Volkplantingen in het Buitenland niet zoo slecht keurt, als in enkele dagbladen wordt verkondigd.

Nadat de Minister van Oorlog nog kortelijk den heer *Nepveu* had beantwoord, worden de beraadslagingen over hoofdstuk II gesloten en die over III geopend.

De heeren *van Reede van Oudtshoorn* en *Nepveu* opperen bezwaren tegen het stelsel van regtstreeksche verkiezingen en de voorgestelde inrigting der Eerste Kamer. Laatstgenoemde vreest dat in de Eerste Kamer niet mannen van verdienste, maar *parvenus* zit-

ting zullen erlangen. De heer *van Hall* vraagt het woord, om den laatsten spreker de gelegenheid te geven die uitdrukking te preciseren; ook hij is geen vriend van eene Eerste Kamer van *parvenus*, maar hij verstaat door parvenus niet de mannen die door eerlijkheid, ijver, talent of kennis de plaats bereikt hebben waarop zij zich bevinden.

De Minister van Justitie verdedigt het stelsel der regtstreeksche verkiezingen en de zamenstelling der Eerste Kamer, zoo als die is voorgedragen, en vindt eene verligting voor zijne taak in het verschijnsel, dat sommigen beweren dat de Regering niet ver genoeg is gegaan, terwijl anderen oordeelden dat zij te veel heeft gedaan, want daaruit blijkt dat de Regering den wijzen middelweg heeft gekozen en met vasten gang de baan heeft betreden tusschen reactie en revolutie.

Zijne Exc. zal over twee punten spreken: de regtstreeksche verkiezingen en de zamenstelling der Eerste Kamer, en daarna met een enkel woord over den wensch om de verkiezing met volstrekte meerderheid in de *Grondwet* bepaald te hebben. 1.° Het stelsel der verkiezingen. Z. Exc. moet opmerken dat men geen enkel stelsel, hoe ook ingerigt, anders kan beoordeelen dan bij vergelijking. Geen stelsel van verkiezingen, of het heeft zijne eigenaardige gebreken, en niets is gemakkelijker dan om die gebreken, op zich zelve, aan te wijzen. Het is derhalve de voorname vraag: wat is beter, het voorgedragene of het bestaande? En wat opmerkelijk is: bij al de aanmerkingen die gemaakt zijn, heeft niemand het gefiltreerde kiesstelsel, waaronder wij leven, verdedigd. Het eenige wat door sommigen werd aangeprezen, waren de verkiezingen met een trap, omdat men meent dat dan het stemregt meer algemeen zal zijn dan volgens het thans voorgedragene. Maar Z. Exc. moet opmerken, dat hij ontkent dat tot de benoeming der Vertegenwoordiging, al zij het ook met een trap, behooren mede te werken de allerlaagste klassen der maatschappij. Het moet niet betreurd worden dat eenige tegenwoordige stemgeregtigden eenige regten verliezen, want ze hadden geene regten anders dan om kiezers te benoemen, wier eenige functie gelegen was in het benoemen van raadsleden; hunne stem stierf dus daar als 't ware; het regt dat men thans heeft beteekent niets; het heeft geen naam; het leidt tot niets. Z. Exc. ontwikkelt verder dat er veel meer in de regtstreeksche verkiezingen gelegen is, dan men denkt; men ziet er alleen het middel in om de Vertegenwoordiging te kiezen; maar dat is niet alles; die verkiezingen geven werkzaamheid, leven, ontwikkeling, aanwakkering, uitbreiding van publieken geest en wijders de zekerheid dat het algemeen belang van groot en klein, van allen, behartigd zal worden, daar de Vertegenwoordigers diep gevoelen zullen, dat zij de uitdrukking zijn van de meening van het verstandig gedeelte des Volks. Nu moet men niet wijzen op de misbruiken die elders dikwerf zijn ingeslopen, want alles kan misbruikt worden; maar bij onze Natie behoeft men daarvoor geene vrees te koesteren.

En nu van de Eerste Kamer. Ook dienaangaande zijn de meest tegenstrijdige meeningen geuit. De een vindt de instelling nutteloos. De ander daarentegen wil de benoeming der leden door den Koning, *ad vitam*; een derde wil de leden gekozen hebben door drie elementen; een vierde heeft bezwaar dat de Regering heeft voorgesteld om uit de duizend rijksten 39 leden der Kamer te doen verkiezen. Z. Exc. moet antwoorden dat eene Kamer, zoo als die volgens de tegenwoordige Grondwet bestaat, in wederspraak is met het beginsel van vertegenwoordiging. De Eerste Kamer af te schaffen kan in het geheel niet, want dan zou Koning en Regering zich steeds moeten onderwerpen aan het inzigt eener Tweede Kamer, die te gelijk de sleutel van de geldkist in handen heeft om aan hare besluiten kracht bij te zetten. Z. Exc. ontwikkelt hier het wezenlijk noodzakelijke van eene Eerste Kamer in eene Constitutionele Regering. In Frankrijk heeft in der tijd de Constituante het diep betreurd geene Eerste Kamer te hebben gehad, en zelfs de Conventie is er ten laatste toe overgegaan. Maar zeer onlangs is de questie in Frankrijk op het tapijt gekomen, en, zoo veel is toch zeker, wat ook de beslissing der Nationale Vergadering geweest zij, alle praktische Staatsmannen hebben zich gevoegd bij hen die het stelsel van 2 Kamers voorstonden. Zij benoemden den heer *Duvergier de Hauranne* tot hunnen rapporteur, en deze betoogde op eene uitmuntende wijze de noodzakelijkheid van twee Kamers; maar niet zoo als de Kamer der Pairs was ingerigt, want dat was niets anders dan de echo van 's Konings stem. Ook *Benjamin Constant* was dit gevoelen toegedaan. Zijne Exc. geeft voorbeelden van de moeijelijkheden waarin men vervalt door de benoeming der leden *ad vitam*, bij verandering van Regeringsbeginselen. Dan kan alles afstuiten op de Eerste Kamer. — Men heeft opgave van cathegoriën gewenscht. Maar wie zal beoordeelen de talenten en de verdiensten; ieder kent zichzelf eene hoeveelheid verstand of talent toe; velen zullen dus meenen onregtvaardig behandeld te zijn; aan wie nu de beoordeeling? Is het dan niet oneindig beter dat de 1000 aanzienlijksten worden opgegeven tot verkiezing, niet loting van 39 leden? Die vermogenden, hebben zij niet het vermoeden voor zich van kunde, talent, belang bij het heil en het welzijn des Vaderlands? En zouden dan uit die 1000 personen geen 39 wetenschappelijke en kundige mannen te verkiezen zijn? Zijne Exc. verwijst, tot bestrijding dier meening, naar de bereids aan de Kamer ter inzage voorgelegde lijsten van de hoogst aangeslagenen in de directe belastingen. Zijn daar zulke onbekende namen op? Na dit punt nog kortelijk te hebben toegelicht, besluit Zijne Exc. met een enkel woord te zeggen over het niet uitdrukken in de Grondwet van het stelsel der verkiezingen bij volstrekte meerderheid. De Regering heeft daarvan in de Grondwet niet gesproken, omdat dit daar niet te huis behoort. De Regering is het stelsel toegedaan, maar het behoort opgenomen in de kieswet, terwijl Zijne Exc. wijders uiteenzet en door voorbeelden van benoemingen staaft, dat inderdaad bij de meeste verkiezingen het systema van relative meerderheid wordt gevolgd, zoodra de eerste stemmingen geene volstrekte meerderheid aangeven. Zijne Exc. meent door dit een en ander het ontwerp te hebben toegelicht.

De heer *d'Ablaing van Giessenburg* ontwikkelt nog bezwaren tegen de Eerste Kamer. De heer *van Rosenthal* verklaart dat hij thans voor het derde ontwerp zal stemmen.

Thans wordt er eerst overgegaan tot de stemming over ontwerp n.° III, *van de Staten-Generaal*. Er waren 114 leden tegenwoordig. Afwezig de heeren *Gevers* en *Telting*. Er verklaarden zich 92 leden *voor* en 22 *tegen* het ontwerp, zoodat het is *aangenomen*.

Tegen hebben gestemd de heeren *Egter*, *van Nagell*, *Bijleveld* (uit Gelderland), *Hiddema Jongsma*, *Kien*, *Modderman*, *van Harencarspel*, *Alewijn*, *Star Busmann*, *Sloet tot Oldhuis*, *van Hogendorp*, *Cock*, *van Leeuwen*, *Nienhuis*, *Nap*, *Hooft* (Noord-Holland), *Hoffman*, *Nederburgh*, *van Reede van Oudshoorn*, *Bijleveld* (uit Zeeland), *d'Ablaing van Giessenburg* en *Nepveu*.

Daarna wordt er gestemd over ontwerp II, *van den Koning*. Ook dat ontwerp wordt *aangenomen* met eene meerderheid van 100 tegen 14 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Sloet tot Oldhuis*, *van Hogendorp*, *de Man*, *Cock*, *van Panhuys*, *van Goltstein*, *Nienhuis*, *Nap*, *d'Ablaing van Giessenburg*, *Nepveu*, *Verwey-Méjan*, *van Dam van Noordeloos*, *Lijcklama* en *Scheers van Harencarspel*.

De voortzetting der beraadslagingen wordt bepaald op morgen ochtend ten 10 ure.

— De *Staats-Courant* deelt een Koninklijk besluit van 3 october mede, dat de volgende artikelen inhoudt:

Art. 1. Op den 29 october eerstkomende worden buiten koers gesteld *de oude voor 25 centen koers hebbende schellingen* en *zesthalven*, als mede de *één vierde guldens*; zullende van maandag den 23 tot en met saturdag den 28 derzelfde maand october, als mede nog op maandag en dingsdag den 30sten en 31sten dier maand, gelegenheid tot derzelver inwisseling worden gegeven.

Art. 2. Tot de inwisseling, in artikel 1 bepaald, zullen gebruikt worden nieuwe zilveren munten, benevens de muntspecien volgens de wet van den 28 september 1816 (*Staatsblad* n.° 50) en latere wetten geslagen, of ook muntbiljetten van *f* 10 of *f* 5, volgens de wet van den 18 december 1845 (*Staatsblad* n.° 90) daargesteld.

Art. 3. Behalve bij de Nederlandsche Bank, zal de inwisseling plaats hebben bij al de betaalmeesters, welke voor de ingetrokken specien, bij ongenoegzaamheid hunner kassen, zullen afgeven bewijzen op de Nederlandsche Bank te Amsterdam, bij vertoon aldaar betaalbaar als bij art. 2 vermeld, of bewijzen bij hen zelven, mede in dier voege betaalbaar *vijf dagen na dato*, en zulks naar keuze door de belanghebbenden bij de inwisseling der buiten koers gestelde specien te doen.

Art. 4. Onze Minister van Finantien wordt gemagtigd om de noodige maatregelen te nemen omtrent de inwisseling, bij de voorgaande artikelen bepaald, ook om die te bevorderen op de kantoren der rijks-ontvangers van de belastingen, door overneming tot en met den 30 october aanstaande, zoo veel hunne kassen dit toelaten, van de bij dit besluit buiten koers gestelde specien.

Voorts behelst de *Staats-Courant* de uit dat besluit voortvloeijende kennisgeving des tijdelijken Ministers van Finantien, in dato 4 october.

's GRAVENHAGE den 6 october.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL IN DUBBELEN GETALE.

Zitting van vrijdag 6 october.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over de ontwerpen tot herziening der Grondwet, en wel in de eerste plaats over hoofdstuk IV, *van de Provinciale Staten en de Gemeentebesturen.*

De heer *Cost Jordens* heeft vroeger tegen dat hoofdstuk gestemd, doch zal thans daaraan zijn goedkeurend votum niet weigeren, nu de gewone wetgeving het heeft aangenomen, en er geene mogelijkheid is meerdere verandering te verkrijgen. — De heer *Storm van 's Gravesande* verkeert in hetzelfde geval.

De heer *Albarda* zal zijne stem doen afhangen van de inlichtingen, welke hij voornamelijk omtrent drie punten van de Ministers verlangt: 1°, meent hij uit de voordragt te moeten opmaken, dat een lid der Tweede Kamer thans lid der Provinciale Staten kan zijn; 2°, vindt hij bezwaar in de bewoordingen, dat de Staten belast worden met de uitvoering der wetten en Koninklijke bevelen; worden hier de Provinciale Staten bedoeld, men zal aan deze toch wel geene uitvoerende magt willen geven? en 3°, vindt hij mede bezwaar in de bepaling, dat de Koning het vermogen heeft de besluiten der Staten te schorsen of te vernietigen.

Van de aanneming van dit hoofdstuk stelt de heer *Lotsy* zich de beste gevolgen voor het Land voor; de derde afdeeling van hetzelve zal vooral een sieraad der gewijzigde Grondwet wezen.

De heer *de Man* kan zich niet met het ontwerp vereenigen; hij ziet daarin de algemeene strekking, om de provinciale huishouding langzamerhand te vernietigen en te ondermijnen. — De heer *Nienhuis* zal waarschijnlijk tegen het ontwerp stemmen, en wel wegens art. 12, volgens hetwelk de provinciale belastingen de wettelijke bekrachtiging vereischen. — De heer *van Goltstein* verlangt eene nadere voordragt, daar hij deze te gebrekkig acht in verband met het overige stelsel. — De heer *Sloet* (uit Gelderland) heeft wel bezwaren tegen de voordragten, maar vertrouwen in de wetgeving, en is overtuigd dat deze door behoorlijke wetten in die bezwaren zal voorzien. — De heer *Kroef* spreekt over het verdwijnen van het provincialismus; hij vreest de vermindering der provincien niet, maar hoopt door langzame verbetering eenheid in Nederland te erlangen.

Door den heer *van Hall* wordt de meening ontwikkeld, dat hij de bepalingen van deze voordragt niet in strijd vindt met het beginsel, dat de uitvoerende magt bij den Koning berust. — De heeren *van Haersolte*, *Lijcklama à Nijeholt* en *de Jong van Beek en Donk* verklaren achtereenvolgens, dat zij, hoezeer zij in de gewone Tweede Kamer tegen dit ontwerp hebben gestemd, nu ten voordeele daarvan hunne stem zullen uitbrengen. — Zulks is echter niet het geval met den heer *van Leeuwen*, die zijne bezwaren niet kan opgeven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verdedigt nu het ontwerp en antwoordt op eenige gedane vragen. Men heeft alles aan de wet onderworpen, niet om de zelfstandigheid te ondermijnen of het gezag te vernietigen, maar alleen om eenheid en overeenstemming in het geheele stelsel van wetgeving te brengen. De bepaling, dat de Staten belast worden met de uitvoering der wetten en Koninklijke bevelen, strekt juist om centralisatie en bureaucratie tegen te gaan, om het locale te eerder over te laten aan de uitvoering door de Provinciale Staten. De Regering heeft er geen bezwaar in gezien, dat een lid der Provinciale Staten ook lid der Tweede Kamer is. Z. Exc. besluit met te zeggen, dat de werkkring der Gedeputeerde Staten bij de wet zal worden geregeld, zoodat daaruit blijken zal wat tot den werkkring der Provinciale, wat tot dien der Gedeputeerde Staten zal behooren.

Nadat de heer *van Loghem* nog eenige inlichtingen gevraagd en van Z. Exc. bekomen heeft, worden de beraadslagingen gesloten en wordt het 4de ontwerp (*van de Provinciale Staten en de Gemeentebesturen*) in omvraag gebragt en *aangenomen* met eene meerderheid van 100 tegen 14 stemmen.

Tegen hebben gestemd, de heeren *de Man*, *van Leeuwen*, *van Panhuys*, *Bijleveld* (Gelderl.), *Nap*, *Faber van Riemsdijk*, *Nagell*, *Cock*, *Kien*, *Hoffman*, *Nederburgh*, *d'Ablaing*, *van Goltstein* en *Verwey-Méjan*.

Daarna worden de beraadslagingen geopend over hoofdstuk V (*van de Justitie*).

Door de heeren *van Lijnden*, *Backer*, *van Hasselt*, *de Bosch Kemper*, *Storm* (Noord-Braband), *Scheers van Harencarspel* en *Nienhuis* worden achtereenvolgens verschillende bedenkingen geopperd of inlichtingen gevraagd, waarop door den Minister van Justitie wordt geantwoord.

Bij hoofdelijke omvraag wordt het ontwerp aangenomen met 112 tegen 2 stemmen (die der heeren *Storm* uit Noord-Braband en *van Lijnden*).

De beraadslagingen worden geopend over hoofdstuk VI, *van de Godsdienst*.

De heer *van Lijnden* huldigt in het algemeen het door de Regering aangenomen stelsel van godsdienstvrijheid en keurt de afschaffing van het placet goed. Verder verdedigt hij de stelling omtrent het Koningschap als uitvloeisel van God; niet dat de Koningen daaruit een vrijbrief voor willekeur zouden kunnen ontleenen, maar in dien zin, dat zij aan God verantwoordelijk zijn wegens de uitoefening van hun gezag. Nog ontwikkelt hij zijne denkbeelden wegens de knellende vormen, welke de Protestantsche Kerkhoogh in den weg staan, terwijl hij besluit met inlichtingen te vragen nopens de questie van art. 192 der bestaande Grondwet, na de uitlegging aan dat artikel door den Hoogen Raad gegeven.

De heeren *van Leeuwen* en *Swart* voeren nu het woord, waarna de Ministers voor de zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst en voor de Hervormde en andere Eerediensten de gemaakte bedenkingen wederleggen.

Het ontwerp wordt daarna aangenomen met 98 tegen 16 stemmen.

Tegen, de heeren *Smit*, *Egter*, *Alewijn*, *v. Goltstein*, *v. Wessem*, *Hooft* (Noord-Holland), *v. Naamen*, *Timmers Verhoeven*, *van Leeuwen*, *Sterling*, *Bijleveld* (Gelderland), *Bijleveld* (Zeeland), *van Nagell*, *Cock*, *Jongsma* en *Nedermeijer van Rosenthal*.

Na nog eenige woordenwisseling over het al of niet houden van avondzitting, wordt tot dit laatste met 74 tegen 10 stemmen besloten. — Mitsdien voortzetting heden avond ten half acht ure, over hoofdstuk VII (*Finantien*).

— Men verneemt dat het huis en tuin te 's Gravenhage, behoord hebbende aan mevr. wed. *Oosthuyze*, en op maandag den tweeden dezer maand gekocht door eene zich onlangs aldaar gevestigd hebbende vereeniging van den H. *Vincentius van Paulo*, gebezigd zal worden tot het inrigten van scholen en het houden van oefeningen en vergaderingen dier vereeniging, welke vereeniging volstrekt in geen verband staat of in eenige aanraking is met het R. K. armbestuur; welk armbestuur veel moeite had aangewend om gezegd pand te koopen, alleen tot het zoo nuttige doel om het te bezigen voor een gesti ter verpleging der arme oude mannen en vrouwen der R. gemeente, welke oude arme lieden in die stad allero gelukkigst gehuisvest zijn, en wier verpleging zoo v te wenschen overlaat; terwijl tot verbetering van het dier oude lieden ieder menschenvriend zoo gaarne bijdragen, als men slechts een geschikt locaal kon komen, en zoo men wil zou daartoe reeds een aanzie aanbod gedaan zijn om boven bedoeld pand magtig worden, hetgene thans door gemelde vereeniging, leedwezen van velen, belet is geworden.

ROTTERDAM den 6 october.

Heden zijn door het Kiezers-collegie alhier, ter vulling der vacatures, ontstaan door het aftreden van heer *B. Rouffaer* en het overlijden van den heer mr. *Siewertsz van Reesema*, tot leden van den stedelijken benoemd de heeren *W. S. Burger* Jr. en mr. *J. A. Bichon van IJsselmonde*. Van de 60 kiezers waren tegenwoordig, van welke 25 door loting uitvi zoodat de verkiezing door 25 leden geschiedde. De kiezing van den heer *W. S. Burger* Jr. was bij de stemming beslist, bij welke hij 14 stemmen ver terwijl de overige dus verdeeld waren: *B. E. Cankr* mr. *J. A. M. Bichon van IJsselmonde* 3, mr. *A. T. Coe* *A. van Rijckevorsel* 1, *A. van Hoboken* Jr. 1, en mr. *Veder* 1.

Bij de eerste stemming ter vervulling der andere vac waren de stemmen dus verdeeld: mr. *J. A. M. Bich IJsselmonde* 6, *C. Moll* 6, *J. F. Schuuren* 4, *B. E. Cank* mr. *A. Bogaers* 1, mr. *A. Veder* 1, *L. V. Ledeboer* Bz. mr. *W. S. van Reesema* 1, zijnde 2 briefjes niet beho ingevuld.

De stemming voor de heeren mr. *J. A. M. Bichon IJsselmonde* en *C. Moll* derhalve gelijk staande, had overstemming plaats, waarbij de eerstgenoemde 1 de laatstgenoemde 11 stemmen verkreeg, zoodat de mr. *J. A. M. Bichon van IJsselmonde* verkozen wa

— De alhier bestaande Vereeniging voor Gymnas oefeningen heeft onlangs eenige voorname stadgeno uitgenoodigd te trachten daaraan meerdere uitbreidi geven, door de oprigting van eene Gymnastiesch De eerste zorg is het verzamelen van eenige fon tot den opbouw van een geschikt locaal, door de gifte van 120 aandeelen a *f* 50, met successive uitl Zoodra de gelden zijn volgeteekend zal eene alge vergadering van deelhebbers worden opgeroepen. verneemt dat dit plan aanvankelijk bij velen bijval gevo heeft, en wenschelijk is het dat anderen, daartoe in zich daarmede insgelijks vereenigen.

— Heden avond had alhier, in de zaal van het partement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* jaarlijksch examen plaats van de Zangschool van komende onderwijzers, onder de leiding van den b onderwijzer, den heer *J. van Weel*.

Het werd bijgewoond door den wel edelen heer Sc opziener van het district, tevens Voorzitter der missie van bestuur, door leden van de besturen va Departement der Maatschappij voornoemd, en v algemeene Onderwijzers-Vereeniging in het 8ste s district van Zuid-Holland; door vele leden dier niging; door verscheiden onderwijzers, van elde dat einde herwaarts gekomen, en door eenige beminnaars en beoefenaars der toonkunst.

Ter opening van het examen werd het Vlagge *W. Smits* gezongen door al de leerlingen der ten getale van 92, en door de leerlingen der hoo enkele uit de middelste klasse n.° 5 van den *Orp*

Alstoen ving het onderzoek der laagste klas Deze gaf proeven in het lezen en zingen van oefe in seconden, ook met triolen, uit verschillende toon en in onderscheiden maten. Eenige dier oefeninge en zong zij op het eerste gezigt met vrij veel juis en de vragen over de theorie van den zang werden velen ook zeer voldoende beantwoord. Eene uitv van het *Soldatenkoor* van *R. Helder* door de h klasse besloot dit onderzoek.

De middelste klasse gaf daarop proeven in het en zingen van oefeningen in tertsen $^4/_4$ m. uit c triolen $^6/_8$ m. uit *e* mol en in quarten $^2/_4$ m. Ook deze klasse beantwoordde daarbij eenige vrage de theorie en voerde eenige oefeningen voor de v

Na het voordragen door de hoogste klasse van uit het 2de deel van den *Orpheus*, had eene korte plaats, waarop het onderzoek dier klasse aanvin de uitvoering van n.° 171 uit de meergenoemde meling. Het beantwoorden van eenige vragen o theorie van den zang werd voorafgegaan door het en zingen van eenige oefeningen in quarten en en gevolgd door de uitvoering van eenige vierste liederen uit den *Orpheus* en van *der Speisezett Carl Zöllner*, waarop al de leerlingen eenige co van het Volkslied van *Tollens* vierstemmig ten voordroegen.

De Voorzitter besloot met eene korte toes waarin hij, namens allen die dit belangrijk exame den bijgewoond, den verdienstelijken hoofdonde hartelijk dank betuigde, en den kweekelingen dienden lof voor hunne zoo aanmerkelijke vor schonk; terwijl hij aanspoorde om op het betre met lust en ijver te blijven voortgaan.

— Naar wij vernemen, zullen de Concerten van *Musica* in het aanstaand wintersaizoen alhier w houden worden. Ongetwijfeld zullen de onve pogingen der directie algemeenen bijval vinden, daar, indien wij wel onderrigt zijn, de inteeken aanmerkelijk verminderd is.

— Te Leyden zijn den 4 dezer tot leden v stedelijken raad gekozen de heeren: professor *J.* professor *J. van der Hoeven*, *J. van Heukelom* dr. *T. Muller Massis*.

Te Gouda zijn den 4 dezer tot leden van den sted raad benoemd de heeren *F. P. Viruly* en *G. Pri*

Te Maassluis is gisteren tot lid van den sted raad benoemd de heer *K. Dorsman*.

— In de gisteren door de Ned. Handel-Maat te Amsterdam gehouden veiling van circa 1400 Java thee zijn 1174 koopen verkocht en 218 koo gehouden. De besteedde prijzen waren als volgt 10 a 16 *c.*, boei 35 a 47 *c.*, congo boei 36 a 57 *c.* 45 a 80 *c.*, pecco 98 a 292 *c.*, tonkay 55 bysantschin 44 a 168 *c.*, uxim 85 a 160 *c.*

a 68 c., joosjes g. b. 155 a 170 c., idem f. b. 146 a 160 c., kempoei 53 a 70 c. en hysant 80 a 140 c.

— Dingsdag werden aan den Helder, onder opzigt van den inspecteur der artillerie, majoor *Gobius*, 25 stuks congrevische en seinpijlen, ter dienste van Zr. Ms. oorlogschepen, afgeschoten; alles liep in de beste orde af en deze proeven schenen zeer goed te voldoen.

— Volgens de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, heeft de Koningin van Spanje Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden en Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken, baron *Bentinck*, benoemd tot grootkruisen der Koninklijke Spaansche orde van *Karel III*, en den heer *Ellinckhuysen*, Spaansch consul te Rotterdam, tot ridder dier orde.

— De *Amsterdamsche Courant* deelt, volgens particuliere berigten, mede, dat de generaal *van der Wijck*, ter neder gedrukt door de mislukking der Balische expeditie, verlangt ontslagen te worden uit zijne betrekking in Indië, en naar het Vaderland terug te keeren. Het verzoek van den heer *Ardesch*, om ontslag als president van den raad van justitie te Batavia, is, volgens die berigten, niet ingewilligd. Dr. *van Hoëvell* heeft zijn ontslag gevraagd, en zulks zonder pensioen, hetwelk voor hem *f* 1100 zou bedragen hebben.

— Terwijl een berigt uit Altona zegt dat de heer *Fries*, als commissaris der Centrale Regering aldaar uit Berlijn aangekomen, mededeelingen heeft overgebragt, welke eene spoedige schikking ten opzigte der zamenstelling van de Regerings-Commissie voor de Hertogdommen doen verwachten, wordt in andere berigten de meening geuit dat het Denemarken geen ernst is zich aan de bepalingen van den wapenstilstand te houden, maar dat het, door daarvan in meer dan één opzigt af te wijken, den Europeschen vrede op nieuw in gevaar zal brengen.

— Men schrijft uit Sint Petersburg den 24 september, dat nog slechts 138 cholerakranken aldaar in behandeling bleven, en dat te Moskou die ziekte zoo sterk was afgenomen dat den 17 september het laatste cholera-hospitaal gesloten is.

De boekhandelaar *H. Nijgh* alhier verspreidt het prospectus van een nieuw jaarboekje, hetwelk, onder den naam *Dorcas*, uitgegeven wordt ter oprigting van een bijzonder fonds van weldadigheid, en wel: 1°, tot ondersteuning en verzachting van het lot van zoodanige verarmde huisgezinnen, die, of wegens vroegere welvaart door schaamte wederhouden worden zich aan armbesturen of commissien van weldadigheid aan te melden, of, zich slechts tijdelijk in nijpende omstandigheden bevindende, liever gebrek lijden dan zich, voor dien korten tijd, als hulpbehoevend aan zoodanige besturen of commissien aan te geven; 2°, tot het verstrekken van geldelijke bijdragen aan Commissien van heeren Wijkmeesters, voor die wijken waar de grootste behoefte zal blijken te zijn, en 3°, om tijdelijk hulp te verleenen aan huisgezinnen, wier hoofden door overkomen ongelukken hunne middelen van bestaan hebben verloren; en, in één woord, te helpen waar het fonds helpen kan, zonder aanzien des persoons, noch van geloofsbelijdenis. Tot bevordering van dit wenschelijk doel, hetwelk, onder het Prospectus, door heeren Burgemeester en Secretaris, benevens door een lid van den Raad dezer Stad, als mede door bedienaren der Godsdienst bij de verschillende gezindten, wordt aanbevolen, hebben de heeren *J. G. F. Sturs* en *P. J. Cantzlaar* zich wel met het toezigt over dit fonds willen belasten; terwijl H. M. de Koningin er goedgunstig in heeft toegestemd dat het jaarboekje haar worde opgedragen, en, naar men verneemt, voor 12 exemplaren heeft ingeteekend.

Daar eenige geachte letterkundigen hunne medewerking hebben toegezegd, een net en naauwkeurig kalenderwerk het mengelwerk vergezellen zal, de vorm van het jaarboekje, naar het prospectus te oordeelen, zeer bevallig beloofd te zijn, en de prijs de *f* 2 niet zal te boven gaan, twijfelt men niet aan algemeene medewerking tot het loffelijk oogmerk des ondernemers (*Zie Advertentien*.)

Van ROTTERDAM vertrokken *Mary Bayley*, J. Sewell, n. Corfu; *Dispatch*, T. Darnell, naar Liverpool; *Gesina Gesina*, J. J. van der Woude, n. Londen; *Clara*, J. Ansdell, naar Hull; *Margaretha*, J. K. Wijkmeijer, naar St. Petersburg; *Jacoba Catharina*, A. G. Meeven, naar Dantzig; *Catharina*, L. Nielsen, naar Stettin; *Vale*, C. Knudsen, n. Hamburg, en *Hoop en Liefde*, A. W. van der Woude.

AMSTERDAM den 6 dezer. Het schip *Adriana*, kapitein D. van Gent, te Newcastle aan de losplaats liggende, is den 27 september op zijde gevallen en vol water geloopen; weder regt gehaald zijnde, heeft men bevonden dat de lading zwaar beschadigd was, dat alle naden door den schok van het omvallen waren ontzet, en meerdere schade was veroorzaakt.

Het Amerikaansch barkschip *Wallace*, kapitein Geo. H. Turner, met walvischtraan v. New-Bedford naar Rotterdam, is, volgens tijding van Antwerpen van den 5 dezer, in zinkenden staat te Boston binnengeloopen, waar het den 20 september een aanvang gemaakt heeft met lossen.

HELLEVOETSLUIS den 5 dezer. Gisteren na den middag zijn alhier binnengekomen *Courier*, K. J. Tolner, van Nantes; *Rose*, E. Miller, van Liverpool, en *Jane*, G. Johnson, van Sunderland; heden morgen *Verwisseling*, P. Poldervaart, van Villanova; *Hendrika*, P. van der Wiel, van Nantes, en *Neptunus*, G. W. Bakker, van Liverpool; stoomden in zee *Hambourg*, L. Marossal de Marsilly, naar Havre, en *Queen*, Th. Duncanson, naar Leith, en zeilde *Margaret Eliza*, D. Sanson, naar Leith. De *Vennerne*, van Riga, is naar Schiedam opgezeild; de wind Z. W.

HELLEVOETSLUIS den 6 dezer. Gisteren na den middag arriveerde uit zee *Scheepsbouwlust*, W. Leversteyn, v. St. Ubes; heden morgen het Koninklijk-Britsche jagt *Urania*, bevelvoerder Lord Redney, van Londen, en zeilden *Hillechina*, H. H. Brakke, naar Rouaan; *Beerta Sjuringa*, H. G. de Vries, naar Jersey; *Rosetta*, Fr. Lawson, naar Norfolk, W. Holdsworth, en *Laura*, G. A. Jackson, naar Hull. Het schip *Massachusetts*, kapitein J. Pritchard, van Havana naar Rotterdam, is binnen door van Brouwershaven op de Reede gekomen; de wind Z. W.

BRIELLE den 5 dezer. Heden voor posttijd zijn binnengekomen *Ocean* (st.), J. C. Hast, en *Adonis* (st.), W. H. Smith, v. Londen; de wind Z. W.

BRIELLE den 6 dezer. Gisteren na posttijd stoomde in zee *Norfolk*, C. Oliver, naar Yarmouth, en arriveerde *Tjapko Schuringa*, H. T. Geert, van Hull; heden voor posttijd *Magnet* (st.), J. Goodburn, v. Londen, en *Sea Gull* (st.), J. W. Bouch, v. Hull; de w. Z. W. en W.

MAASSLUIS den 5 dezer. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd; de wind Z. W.

MAASSLUIS den 6 dezer. Heden middag zeilde *Mary & Theodora*, J. Coppard, naar Hastings; de wind Z. W.

BROUWERSHAVEN den 4 dezer. Heden binnengekomen *Massachusetts*, J. Pritchard, van Havana naar Rotterdam.

Geertruida, kapt. T. C. Kamminga, op avontuur.

VLIEDEN 3 dezer. Heden vertrokken de kof *Marinus en Sara*, ... den 5 dezer. De wind Z. W. Binnengekomen op heden *Sarah*, L. Rains, van Baltimore; *Anna Joseph*, A. Laurent, van *Lion* (st.) van Londen en J. Oestmann van Anclam; — *de Snelheid*, D. Visser, van Havana; O. Edwards van Liverpool; J. M. de Jonge en A. J. Zijl van Cardiff; J. Cuthbertson, T. Anderson en W. Lewis van Sunderland; W. Foster van Newcastle en eergisteren nog T. Visser van Hull. Vertrokken op heden *Barend*, O. J. Zwaal, naar St. Petersburg, en gisteren *Juliane*, J. B. Biel, n. Baijonne, *Ranger* en *Magnet* (st.) n. Londen, en twee schepen naar Drammen.

VLIE den 4 dezer. De wind Z. Binnengekomen K. T. Hangelbroek van Londen, J. F. Peper van St. Petersburg, H. J. Ketelaar van Koningsbergen, G. C. Hölscher v. Stettin, W. F. Pronk v. Straalsund, N. Hansen van Weile, G. D. Kuiper van Christiaansand, W. H. Kraan van Laurvig en K. Hoek van Hamburg. Uitgezeild W. Amos naar Londen; H. Landeweer naar Riga; J. H. Tillgren n. Uleaborg; C. F. Hertzberg naar Dantzig; G. Hoeksma, H. O. Sap en J. Helmers, alle drie naar Stettin; K. K. Hagedoorn naar Rostock, en vier Noorweegsche schepen naar Drammen enz.

VLISSINGEN den 4 dezer. Ter reede gekomen *Gellert*, A. Ihlder, van Akyab, doch is op bekomen order naar Bremen gezeild; — voor Antwerpen bestemd *Guillelmo* en *Mary Clark* van Fernambuck; *Garnet*, *Transit* en *Rembrandt* van Havanna; *Atkinson* v. Odessa; *Louise* van Bordeaux; *Elisa* van Havre; *Euphrasie* van Rouaan; *Belle Alliance* van Charlestown in Engeland; *Nymph* van Liverpool; *Klasina*, G. R. Kars, en *Annechina Jantina*, P. Pijbes, van St. Petersburg; — voor deze stad *Sine Nomine* en *Dolphijn* v. Sunderland.

AANGEKOMEN: te Smyrna den 2 september *Boreas*, C. van Gelderen, van Vlaardingen; te Genua 28 dito *Pauline*, P. J. van der Grient, *Catharina Jantina*, J. H. Potjer, *Jacoba*, H. L. Bakker, *Sara Maria*, Mulder, en te Livorno 25 *Lady Ann*, Ames, alle vijf v. Amsterdam; te Hamburg 30 Oosterhuis v. Zaandam; op de Elve 1 G. J. Orsel v. Antwerpen; te Bremerhaven 2 H. J. Kruse v. Amsterdam; te Kopenhagen 29 september J. E. Scherpbier van Wismar; te Bergen 23 P. H. Prom van Amsterdam; te Tromsöe 30 augustus A. H. van der Wal en 5 september H. C. Springer van Amsterdam; te Kroonstad 24 H. J. Smid van Bremen.

VERTROKKEN: van Marseille den 29 september *Courier*, M. F. Schaap, naar Rotterdam; van Antwerpen den 5 dezer *de Onderneming*, J. C. Atkes, naar Havanna; van Hamburg 30 september *Josina Wilhelmina*, L. J. Holstein, n. Koningsbergen, en 3 dezer *Hillechina*, H. H. Prins, naar Anclam; van Cuxhaven 2 *Malvina*, J. Both, naar Bordeaux en Batavia; van Bremerhaven 1 *Roelf Giezen*, R. C. Hazewinkel, naar Stettin; van Wismar 26 september *Catharina*, J. B. Mulder, naar Hull, en 28 *Engelina Helena*, J. H. de Boer, naar de Maas; van Aalborg 23 Hazewinkel naar Amsterdam; van Stockholm 23 *Twee Broeders*, W. W. Meedendorp, naar de Noord Zee; van Bolderaa 25 *Frederik*, J. P. Mink, en 28 *Jonge Willem*, H. B. Kappen, beiden naar Elseneur; van Kroonstad 24 *Waakzaamheid*, B. C. Post, n. Wyburg, 25 *Twee Gebroeders*, R. B. Berg, en *Elisabeth Johanna*, S. L. Ekens, naar Amsterdam, *Janke Hoottes*, G. H. Carst, naar Lubeck, en 26 *Jonge IJpe*, J. P. Teensma, n. Kopenhagen, *Harmonie*, W. J. Wilkens, en *Hendrika*, E. J. Gust, naar Riga, uitgeklaard *Anna Petronella*, J. P. Carst, naar Stettin.

SOND-LIJST: Den 27 september E. J. Dik met rogge van Riga, en Olsen van Nerva, beiden naar Amsterdam. Den 28 dito *Leentje*, R. J. Stomp, van Koningsbergen, *Gesina*, B. H. Smit, van Riga, *Everhard*, Baltzer, en *Activ*, Ziepe, van Libau, alle vier met rogge naar de Maas; B. J. van der Veen met rogge van Libau n. Schiedam; J. H. Nagel met vlas n. Gent, B. H. Dekker met balken n. Groningen en R. J. Schuring met lijnzaad naar Amsterdam, alle drie van Riga; T. J. Wever naar Caen, H. H. Nieboer jr. naar Bordeaux en A. J. Verlee n. Harlingen, alle drie v. Dantzig. Den 29sten D. W. Kleininga met graan van Riga, J. R. Zoutman met rogge en J. C. Ehlers met gerst van Arensburg, alle drie naar de Maas; Zielcke met rogge van Stolpemunde, H. Wolthekker met tarwe v. Dantzig en E. J. Scherpbier met lijnzaad van Koningsbergen, alle drie naar Amsterdam; J. J. Malchau van Riga naar Harlingen en C. O. Svensson met meekrap van Rotterdam naar Petersburg. Den 30sten *William*, Kruse, met graan van Libau naar Schiedam; C. Schweigaard met hout van Riga, P. Meints v. Koningsbergen en A. J. Huberth van Petersburg, beiden met rogge, en H. K. de Weerd met lijnzaad van Petersburg, alle vier naar Amsterdam; A. J. Onnes van Harlingen naar Memel, en T. P. Teensma van Amsterdam naar Petersburg; de wind Z.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 3 october:

Te Jersey is den 30 passato AANGEKOMEN *Marie Jeannette*, Bart, van St. Petersburg; te Bridgewater 1 dezer *Martha Alida*, Karst, en te Glasgow 30 *Vulcan*, Telfer, beiden van Rotterdam; te Leith dien dag *Eendragt*, Klein, van Harlingen; te Shields 30 *Jane Jackson*, Ward, v. Rotterdam, en 1 *Gerritje Koumans*, Oldenburger, van Harlingen; — te Cagliari 20 passato *Plata*, Henning, v. Genua; te Zante 14 *Cynosure*, Yabsley, van Amsterdam en Corfu; — te New-York 16 *St. Helena*, Scharper, v. Rotterdam, en 19 *Alhambra*, Berthaud, van New-Orleans naar Antwerpen, met verlies van roerpen.

De hoeker *Curaçao*, kapitein R. S. Pinksterboer, van Porto Plata naar Hamburg, is den 2 dezer te Falmouth binnengeloopen, doch heeft den volgenden dag de reis voortgezet.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 4 october:

Te Liverpool zijn den 3 dezer aangekomen *Eetina*, Mulder, van Delfzijl, *Gesina Jantina*, de Jonge, *Geertruida*, Tunteler, *Vriendschap*, Sap, en den 4den *Gesina*, Schut, alle vier van Rotterdam; in lading *Antonia Francina*, Gust, naar Amsterdam, *Juffer Fresina*, Postema, en *Juffer Ellegonda*, Goosens, n. Rotterdam; uitgeklaard *Hendrik*, de Jonge, en afgezeild den 3den *Jonge Lieffert*, Stuit, *Florida*, Lewis, en *Sunbeam*, Crompton, alle vier naar Rotterdam, — te Cardiff 2 *Lamchina*, Koops, van Bristol; te Dundee dien dag *Stad Enschedé*, Velthuis, van Harlingen, en *Bloom*, Paterson, v. Rotterdam; te Leith dien dag *Hinderkina*, Waterborg, v. Amsterdam, en *Victoria*, Greig, van Rotterdam; te Shields 3 *Frieslands Gouverneur van Sijtzama*, Zeylstra, en te Hartlepool 3 *Lucas Wildervank*, de Grooth, beiden van Amsterdam; te Hull 1 *Stad Almelo*, Koning, van Zwolle; — te New-York 17 september uitgeklaard *Edwina*, West, en te Baltimore 14 *Franconia*, Hands, beiden naar Rotterdam; — te ST. HELENA 17 augustus binnengeloopen *Doctrina & Amicitia*, Wijnands, van Batavia, en is den volgenden dag naar Amsterdam vertrokken.

CARGA-LIJST.

GENERAL WASHINGTON, D. A. LOWE, van *Baltimore*.

185 v. Tabak, 51 v. Tabakstelen en 29900 Duigen, *Kreglinger en Co.*; 43 v. Tabaksbladen, *W. A. Fuchs en Co.*; 70 v. dito, *S. A. le Vino en Co.*; 190 v. dito en 259 v. Tabak, *Mees en Moens*; 156 v. dito, Gebr. *Nottebohm*; 50 v. dito, *Hoffman en Dorrepaal*; 14 v. dito, *Wenzel, Leupold en Co.*; 10 v. dito, *G. van Rossem en Co.*, en 53 v. dito, Order.

SILAS RICHARDS, J. WELSH, van *Baltimore*.

325 v. Tabak, *G. van Rossem en Co.*; 295 v. dito en 100 v. Meel, *Bus en de Critter*; 50 v. dito, *Stoomberg Cankrien en Co.*; 46 v. Tabak, 20 v. gebraden koffij en 1 partij Duigen, Order.

OCEAN, J. C. HAST, van *Londen*.

14 v. Olie, 21 b. Vellen en 4 p. Koopmansch., *S. A. le Vino en Co.*; 94 z. Koffij, *Gleichman, Willemse en v. d. Hoeven*; 52 z. dito, *Coomans, Born en Philippi*; 16 k. Indigo, *W. A. Fuchs en Co.*; 23 k. dito, *Eckstein, van de Velde en Koch*; 8 p. Koopmanschap, Diversen; 6 p. Specie, *M. Ezechiels en Zn.*; 4 v. Olie, 4 k. Cigaren en 2 p. Koopmanschap, Order.

NEPTUNUS, G. W. BAKKER, van *Liverpool*.

15 bond. Gazpijpen, *Smith*; 14 v. Gom Copal en 10 v. Quercitron, *Eckstein, v. d. Velde en Koch*; 10 v. Soda, *J. B. Crol en Co.*; 23 b. Katoen, *C. Hemmann en Co.*; 40 b. dito, *C. L. Ringrose en Co.*; 53 b. dito, *P. A. van Es en Co.*; 40 b. dito, *W. Bunge en Co.*; 10 tiersj. Alkali en 186 b. Koffij, *S. A. le Vino en Co.*; 159 b. dito, *W. A. Fuchs en Co.*; 8039 Ossenhorens, *M. Retemeijer en Co.*; 84 ton. Zout en 15 Kettingen, Order.

ADONIS, W. H. SMITH, van *Londen*.

4 fusten Olie, *J. C. Rijks en Co.*; 3 vaten Gom, 3 ceroenen Amandelen en 1 dito Kina, *A. T. Sölling en Co.*; 218 b. en 20 v. Koffij, *Coomans, Born en Philippi*; 684 b. en 64 v. dito, *Durselen en Co.*; 6 v. Koffij en 55 b. Katoen, *L. Maijer en Co.*; 61 b. en 5 v. Koffij, *W. P. Knaepen*; 435 b. dito en 31 b. Katoen, *S. A. le Vino en Co.*; 30 b. dito, *Eckstein, van de Velde en Koch*; 80 b. dito, *van Santen en Aschaffenberg*; 69 b. Koffij, *D. H. en W. Pompe*; 76 b. Katoen, *W. Bunge en Co.*; 94 k. Blik, *L. G. Uffenheimer*; 1 k. Koopm., *P. A. v. Es en Co.*; 19 pak. dito, *G. Oppenheim Jr.*; 8 dito dito, *J. Haslinghaus*, en 133 b. Koffij, 16 k. Blik en 3 v. Koopmans., Order.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BALTIMORE, het Amerikaansch Fregatschip *Silas Richards*, kapit. *Ja.s Welsh*; vertrekt spoedig. Adres bij *Wambersie en Crooswijck*.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw gebouwd en gekoperd Nederlandsch Barkschip *Elizabeth*, kapitein *P. Serlé*, om tegen het eind der maand October te vertrekken; voerende eenen bekwamen Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen*.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip *Vier Gebroeders*, kapitein *H. Noltee*, voerende eenen bekwamen Scheepsdoctor, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer, Hudig en Blokhuyzen* en *W. Ruys*, *J. Dz.*

CIVITA VECCHIA, het Russisch Brikschip *Gustav*, kapitein *H. Martensen*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

ELSENEUR en KOPPENHAGEN, het Deensch Jagtschip *Mathilde*, kapit. *H. K. Nielsen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAMBURG, om binnen weinige dagen te vertrekken, het Nederl. Schip *Jacoba*, kapit. *J. L. Muntendam*. Adres bij *Seeuwen en Co.*

HAMBURG, het Blankeneezer Schoenerschip *Otto*, kapit. *H. Lange*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAMBURG, om binnen weinige dagen te vertrekken, het Nederl. Schip *Margaretha*, kapit *W. Niezen*. Adres bij *Seeuwen en Co.*

KONINGSBERGEN, het Nederl. Kofschip *Agina Umdina*, kapit. *G. S. Brouwer*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LIVERPOOL, het Nederl. Kofschip *Akkeboon*, kapit. *J. A. Potjer*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NEW-ORLEANS, het Amerikaansch Fregatschip *Emily Taylor*, kapitein *F. F. Claussen*; ligt gereed. Adres bij *Wambersie en Crooswijck*.

NEW-YORK, het Amerikaansch Fregatschip *Louvre*, kapitein *T. Weeks*; vertrekt 25 dezer. Adres bij *Wambersie en Crooswijck*.

St. PETERSBURG, het Russisch Schoenerschip *Robert*, kapitein *Fr. W. Dieckert*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het Lubecker Barkschip *Lubeck*, kapit. *H. A. Radecker*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

MADRID *den 29 September*. Spanje 3 per cents 19⅞ a contant, na beurstijd 19⅝ a 1/16 geld; dito 5 per cents 10⅞ papier, na beurstijd 10½ geld; Rentel. Schuld 3⅝ papier, na beurstijd 3½ geld; Coupons 6 pap.

Den 30sten. Spanje 3 per cents 19⅞ geld; dito 5 per cents 10½ geld; Rentel. Schuld 3½ geld; Coupons 6 papier.

PARIJS *den 4 October*. Frankrijk 3 per cents 44 a contant en 44. 10 tegen ultimo; dito 5 per cents 68. 85 a contant en 68. 80 tegen ultimo; dito, leening van 1847, 69 a contant en 68. 85 tegen ultimo; de Actien van de Bank 1570; Napels 81. 75; Spanje 3 per cents 23¾; dito Binnenl. 18¾ a contant. — De Beurs was heden aanvankelijk gunstig gestemd, maar later daalden de fondsen aanmerkelijk, zoodat de 3 per cents 40 centimes en de 5 per cents 35 centimes lager sloten dan gisteren.

Den 5den. Frankrijk 3 per cents 44. 15; dito 5 per cents 68. 70; Napels 82; Spanje 3 per cents 23¾; dito Binnenl. 18¼.

LONDEN *den 3 October*. De 3 per cents Geconsolideerden 86⅛ a contant en 86¼ voor rekening; de Actien van de Bank 192½ voor rekening; Spanje, 5 per cents, 11½, dito 3 per cents 23⅞; Portugal, 3 per cents, 24¾ voor rekening; dito 4 per cents, 25 a contant en 24¾ voor rekening; Mexico, leening van 1846, 19¼; Peru 30½; Grenada 12; Holland, 2½ per cents, 45¼; dito 4 per cents, 68⅞ zonder coupon. De wissel op Amsterdam 11, 19¾ a 12; op 3 maanden 12, 1½, en op Rotterdam 12, 1¼.

Den 4den. De 3 per cents Geconsolideerden 86¼ a contant en 86⅜ voor rekening; Spanje, 5 per cents, 11⅞ a contant; Portugal, 3 per cents, 23; Mexico, leening van 1846, 18⅞, a contant en voor rekening; Grenada 11½; Holland, 2½ per cents, 45¼.

ANTWERPEN *den 5 October*. Weinig handel. Belgie 5 per cents 77¾ papier; dito 4½ per cents 71¾; dito 2½ per cents 39.

AMSTERDAM *den 6 October*. Nederlandsche Werkel. Schuld, 2½ pc., 44 7/16 a 44½, gebl. 44 7/16; idem, 3 pc., 52½ a 52 9/16, idem, 4 pc., 69 5/16 a 69¼, gebl. 69 5/16. Belgie, Cert. bij Rothschild, 2½ pc., 36⅝. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 97¾; idem 1828 en 1829, 5 pc., 98⅞; Negot. 1831 en 1833, 5 pc., 87; id. 1840, 4 pc., 78¼; idem bij *Stieglitz*, 4 pc., 78. Spanje, bij *Ardoin*, 1835, 5 pc., 7 1/16; idem, £ 510, 5 pc., 6 15/16 a 7 1/16, gebl. 7; idem Coupons 5 pc. Binnenl. 3 pc., 17 7/16 a 17 11/16, gebl. 17½. Portugal, te Londen, 3 pc., 23¼ a 23⅜, gebl. 23⅜; id., 4 pc., 25⅛ a 25¼, gebl. 25¼. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 68⅝; idem, 2½ pc., 35¼. Brazilie, te Londen, 5 pc., 77. Peru, te Londen, 6 pc., 16⅛ a 16¼. Mexico, te Londen, 5 pc., 17⅛ a 17⅜, gebl. 17¼.

5 ure. Ned. Werk. Schuld, 2½ pc., 44 7/16. Spanje bij *Ardoin*, £ 510, 7 a 1/16; dito Binnenl., 3 pc., 17⅝. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 35 7/16.

AMSTERDAM *den 6 October*. Hamburg 2 maanden *f* 34¼, zigt *f* 34 15/16; Londen 2 maanden *f* 11. 87½, zigt *f* 11. 95; Lissabon en Porto 3 maanden *f* 40¼; Petersburg 2 m. *f* 182; Disconto 3 pc.

ROTTERDAM *den 6 October*. Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 44 7/16 l. k., 44⅜ h. k.; idem idem, 3 pc., 53; idem idem, 4 pc., 69⅛. Belgie, bij *Rothschild*, 2½ pc., 36 9/16. Spanje, *Ardoin*, £ 170, 6 15/16 a 6⅞ l. k., 6⅞ h. k., 6⅞ gebl. k. Binnenl., 3 pc., 17⅝; Coupons *Ardoin*, Oude, 5⅛. Portugal, te Londen, 4 pc., 25⅛ l. k., 25⅛ h. k. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 36. Mexico 1846, £ 100, 5 pc., 18¼, l. k., 18⅛ h. k., 18¼ gebl. k.

ROTTERDAM *den 5 October*. Parijs 2 maanden *f* 56, kort *f* 56½; Bordeaux 2 maanden *f* 55¼, kort *f* 55½; Frankfort 6 weken *f* 98¼.

Den 6den. Londen 2 maanden *f* 11. 85, kort *f* 11. 92½; Hamburg 2 maanden *f* 34¼, kort *f* 35.

AMSTERDAM *den 6 October*. TARWE in één doen met weinig handel; verkocht: 129 ℔ puike witbonte Poolsche *f* 345; 130 ℔ beste dito *f* 335. — ROGGE slap en bijna niet in omgegaan; alleen verkocht: 127 ℔ Rostocker *f* 172, bij gerijf. — GERST: Inl. lager afgegeven; Buitenl. zonder handel; 106 ℔ Knobbe *f* 137; 96 ℔ N. Oldambter Winter *f* 115. — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD: Kromhorn £ 54; op 9 Vat, in Oct. £ 54½; Nov. 59. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* 35; Vlieg. *f* 34 a ½; in Mei contk. *f* 35; Nov. *f* 34½; Dec. *f* 34½. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* 28½, Vlieg. *f* 27⅞ a ½. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* 36. — RAAPKOEKEN *f* 60 a *f* 64. — LIJNKOEKEN *f* 8 a *f* 10.

SCHIEDAM *den 6 October*. Jenever, het Nederl. Vat zonder fust, *f* 18. 25; Amst. proef, idem idem, *f* 19. 50. Zonder de belasting.

OPENBARE VERKOOPINGEN
VAN HUIZEN, ENZ.,
in het Notarishuis te Rotterdam,

DONDERDAG DEN 5 OCTOBER.

N.° 1. Het *Huis*, *Achterhuis* (ingerigt tot Pijpenuitbranderij), mitsgaders *Bovenwoningen* en *Erve*, aan de noordzijde van de Prinsestraat, wijk I, n.° 106. In trekgeld *f* 2650.

N.° 2. Het *Huis* en *Erve*, in gene steeg of slop, aan de noordzijde van de Kalverstraat, wijk H, n.° 308. In trekgeld *f* 175.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *ROTTERDAM* brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Gouverneur der provincie Zuid-Holland op den 30 September ll. zijn executoir verklaard twee Kohieren voor de Belasting op het Personeel, bevattende eenige voljaars aanslagen, over de dienst 184⅞, behoorende tot de beide Afdeelingen, en een Kohier van het Patentregt, loopende over het 1ste kwartaal, dienst 184⅞, behoorende tot de 1ste Afdeeling dezer Stad; dat deszelve bereids zijn gesteld in handen van de Heeren Ontvangers, en van heden af de termijn van *drie maanden* ingaat, binnen welken de reclames behooren te worden ingediend.

Rotterdam den 6 October 1848.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. F. HOFFMAN.

Ter ordonnantie van dezelve,
STORM VAN 'S GRAVESANDE.

*** De Persone van A. H. GRAUW, Huisvrouw of Weduwe JANSEN, welker opgegevene woonplaats aan den Schiedamschendijk alhier niet is uit te vinden, wordt in haar belang bij deze uitgenoodigd, om zich te vervoegen ter Secretarie dezer Stad.

*** Behalve de reeds vermelde *f* 54. 10, zijn voor D. A. W. (*zie Rotterdamsche Courant van 16 en 28 September ll.*) nog ingekomen 2 Muntbiljet a *f* 5, 1 Coupon a *f* 2. 47½ en aan Zilver *f* 28. 75; dus te zamen thans *f* 90. 32½. Indien nog ruim *f* 50 door eenige Edeldenkenden mogten worden toegezonden, kan alsnu aan het bewuste weldadige doel voorloopig voor den tijd van een jaar worden gevolg gegeven.

Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER N. W. BEKKER, hartelijk geliefde Echtgenoot van

Rotterdam H. J. R. G. THEESING,
den 4 *October* 1848. *Predikant.*

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Heden overleed onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder, ADRIANA VIS, Weduwe van wijlen den Heer EWOUD VISSER, in den ouderdom van 68 jaren, diep betreurd door hare Betrekkingen.

Rotterdam G. VISSER, *Ez.*,
den 4 *October* 1848. uit aller naam.

Heden overleed, tot onze droefheid, na eene langdurige ongesteldheid, onze geliefde Dochter en Behuwddochter, HILLEGONDA PETRONELLA WILHELMINA VAN WAASDIJK, in den nog jeugdigen ouderdom van 26 jaren.

P. VAN WAASDIJK.
Rotterdam A. H. VAN WAASDIJK,
den 4 *October* 1848. VAN WOUDENBERG.

*** **THÉATRE FRANÇAIS à ROTTERDAM.**

DIRECTION DE MR. A. FAUGÈRE.

Mercredi 11 *Octobre* 1848, *seconde et dernière Représentation de M.lle* **DEJAZET: Les premières Armes de Richelieu**, *Comédie-Vaudeville en deux actes; M.lle* DEJAZET *remplira le rôle de* Richelieu, *Mr.* MUTÉE *celui du* Baron de Bellechasse. **La Fiole de Cagliostro**, *Comédie-Vaudeville en un acte; M.lle* DEJAZET la Baronne de Murville, *Mr.* MUTÉE Champigaux. **Quand l'Amour s'en va**, *Comédie-Vaudeville en un acte.* — *On commencera à* 6 *heures et demie.*

Prix des Places:

Loges .... *f* 2. 50.	*Parterre* .... *f* 1. 50.
Amphithéâtre - 2. —.	*Galerie* ...... - 0. 75.

*** **NIEUWE SALON DES VARIÉTÉS,**

in de geheel Nieuw daartoe ingerigte Zaal ***Concordia***, op de Kruiskade, benevens geheel Nieuwe Decoratien, vervaardigd door en onder opzigt van den verdienstelijken Schilder *B. van de Laar.* Op Maandag 9 October 1848, tot opening van het Tooneel: **DE LOF DER KUNST**, *Hulde aan de stad Rotterdam*, Tooneelmatig Gedicht, door *F. H. Greb*, Muzijk van *J. Bersée.* Daarna: **DE BRUIDSCHAT VAN AUVERGNE**, Blijspel met Zang, in één bedrijf. Tot slot: **DE AMBTENAAR EN ZIJN LIEFJE**, of *de Rampspoedige Pierrot*, kluchtige **Vaudeville**, in één bedrijf; waarin de Heer *van Hanswijk* de Rol van *de Ambtenaar* zal vervullen. Aanvang ten 7 ure. Entrée 75 *Cents in Vertering.*

*** **SCHOUWBURG-LOCAAL *MERCURIUS*,**
in de ***Bagijnenstraat.***

Tot opening van het Tooneel, op **Maandag** den 9 October 1848: **DE VERZOENING**, of *de Broedertwist*, Tooneelspel in 5 bedrijven. Gevolgd door: **DE JAGER, DE HUZAAR EN HET OESTERMEISJE**, vrolijk Blijspel met Zang, in één bedrijf. — Entree **30 *Cts.***
Aanvang 7½ ure. A. NOBEL.

*** **STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND,**
voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip ***BORDER QUEEN***, Kapitein ***Thomas Duncanson.*** Adres ten Kantore van *GEORGE LEVINGSTON* en van *J. A. HOUWENS*, Agenten.

*** Het BESTUUR der Afdeeling ***Rotterdam*** en ***Omstreken*** van de **Hollandsche Maatschappij van Landbouw**, vernomen hebbende dat sommige Inzenders van **VOORWERPEN** voor de **TENTOONSTELLING**, op **23**, **24** en **25** dezer maand, van meening zijn dat van het in te zenden Vee geene voorafgaande opgave verzocht wordt, herinnert bij deze dat, van al wat nog voor de Tentoonstelling bestemd mogt zijn, ten spoedigste aan den Secretaris der Afdeeling kennis gegeven dient te worden. Verder worden al de Leden, zoo in als buiten Rotterdam, die den **Maaltijd**, op Dingsdag den **24sten**, wenschen bij te wonen, verzocht, om dit vóór den **20sten** evenzeer *franco* aan den Secretaris der Afdeeling te willen doen. Namens het Bestuur,
I.C THOOFT, *Secretaris.*

*** De **SALSAPARILLA WIJN** en **ARMENISCHE BOLUS**, van Doctor ***CH. ALBERT***, te Parijs, zijn te bekomen aan het **Depôt** bij **F. E. VAN SANTEN KOLFF**, te Rotterdam, bij wien men zich voorzien kan van het BOEKJE, handelende over de Ziekte, in welke deze Middelen gebezigd worden.

*** De Ondergeteekende verwittigt bij deze, dat bij het naderend Wintersaizoen zijn ***MAGAZIJN*** ruim voorzien is van verschillende soorten van **HAARDEN** en **KAGCHELS**, en beveelt zich minzaam zijnen geëerden Begunstigers aan. F. J. P. TROUSSELOT,
Mr. Smid en geoctrooijeerd Brandkastenmaker.

*** **HAARDPLATEN.**

Bij den Ondergeteekende zijn, onder een ruimen toevoer van Goederen (in zijne Prijs-Courant vermeld), ontvangen **GESLEPEN ENGELSCHE HAARDPLATEN**, die opzettelijk tot dat doel uit **Zwaar Zink** vervaardigd zijn, en om de **glansrijkheid** en **stevige substantie** zich boven de gewone aanprijzen.
Rotterdam, October 1848. W. VAN HOUTEN.

*** **HOLLOWAY'S PILLEN,**
een zeker middel tegen KORTADEMIGHEID.

Lees het volgende geval: JAMES HOLMES, een Katoenspinner, wo[onachtig] te Ancoates (Manchester), was gedurende de 3 laatste jaren Kortad[emig] dikwerf zoo erg, dat hij, uit het bed komende, volstrekt niet kon spr[eken] of den adem goed doorhalen, een half uur moest hoesten en opgeve[n] meermalen dacht te zullen stikken. Hij was zeer in krachten afgeno[men] en nadat alle geneeswijzen gefaald hadden bezigde hij deze wonderbare **Pill[en]** die alle kenteekenen van Kortademigheid geheel en al wegnamen

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer *W. C. VAN DO[…]* Depôthouder te 's Gravenhage; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer *F. E. VAN SANT[EN]* *KOLFF*, te Rotterdam, als mede te Londen, Strand 244, *Holloway's Inrigting.*

Door het vermeerderd debiet zijn de ***prijzen*** *thans de volgende:* **DOOSJES PILLEN** van *f* 0. 90, *f* 2[…] *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50. — **POTJES ZALF** van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 8. 15, *f* 15. 90, *f* 23. 90.

*** ***A. HEEZEN*** geeft aan zijne geachte Begunstigers kennis, dat hij is aangekomen met **Beste Zuivere**

Winter-Aardappelen,

opgeslagen in het Pakhuis van de Wed. *RIEMSLAG*, Gelderschekade, hoek van de Koningsteeg.

Prijzen zijn te vernemen, en **Monsters** tegen Betaling te bekomen.

*** **W. MORLEY**

heeft de eer zijnen geëerden Begunstigers te berigten, dat hij reeds een schoon Assortiment der **NIEUWSTE ARTIKELEN VAN SMAAK** voor het **Wintersaizoen** heeft ontvangen, dat door gestadige toezendingen vermeerderd zal worden. Hij blijft zich voortdurend minzaam aanbevelen.

*** Die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen **LEENDERT ANDEWEG**, *Koopman* en *Herbergier*, gewoond hebbende en overleden te Strijen, gelieven daarvan ten spoedigste, immers vóór den 20 dezer maand October, opgave of betaling te doen ten Kantore van den Penningmeester DIEPENHORST, te Strijen voornoemd.

*** ***TE HUUR,***

tegen Mei eerstkomende, een bijzonder Net en geheel Vrij **BOVENHUIS**, voorzien van alle **Gemakken**, en hebbende een alleraangenaamst en ruim Uitzigt, gelegen aan den Steiger, nabij het Stadhuis. Te bevragen aan de Hoogstraat, wijk **9**, n.° 507, over het Stadhuis.

*** ***UIT DE HAND TE KOOP,***

tegen de maand Mei 1849, een allezins fraai, hecht, sterk, welingerigt en goed onderhouden **HUIS**, bevattende verscheiden behangen en geplafonneerde **Vertrekken**, ruime **Zaal**, **Keuken**, **Kelder** en verdere **Gemakken**, tevens een **Pakhuis** met Zolderruimte; zijnde het geheel zeer voordeelig gelegen in de nabijheid der Beurs. Nadere onderrigting is te bekomen bij *G. D. BEMME*, Mr. Timmerman, in den Houttuin, wijk **11**, n.° 168.

*** Het **HUIS** en **BOVENHUIS**, staande en gelegen aan de Melkmarkt, wijk **H**, n.° 38, nieuw wijk **8**, n.° 41 te Rotterdam, hetwelk laatstleden Woensdag door de Notarissen *DALEN en LAMBERT*, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam is geveild, zal op Woensdag den 11 October 1848, des namiddags ten 4 ure, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse worden afgeslagen.

*** PUBLIEKE VERKOOPING, TE *SCHIEDAM*, HEDEN, Saturdag 7 October 1848, ten 1 ure, in de Koopmansbeurs aldaar, van

circa **60 *Lasten ROGGE,***

meerder en minder beschadigd van Greifswald aangebragt met het Schip *Familien*, Kapit. *Ch. Scheen;* thans liggende in Ligters bezijden de Beurs.

Nadere onderrigting bij den Makelaar *P. GOETZEE*, te Schiedam, en *W.M & ALB.S SMALT & Co.*, te Rotterdam.

*** COMMISSARISSEN, belast met de directie van den **Straatweg** tusschen de ***Heulbrug***, nabij de stad Rotterdam, en het dorp ***Hillegersberg***, zijn voornemens om op Maandag den 9 October 1848, des namiddags ten 6 ure, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe *H. M. van den Hove*, te Hillegersberg, in het openbaar aan te besteden:

Het **UITBREKEN** en **INSTRATEN** van 20 **Ned. Roeden** van gemelden **Straatweg**, met de **Leverantie** der benoodigde **MATERIALEN.**

De aanwijzing zal geschieden op den dag der Besteding, des namiddags ten 4 ure, te beginnen aan *de Koot.*

Zijnde inmiddels inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris *SOETBROOD PICCARDT*, te Hillegersberg voornoemd, alwaar het Bestek en de Voorwaarden der Besteding ter inzage voorhanden liggen.

*** De MAKELAARS IN TABAK te Rotterdam, zullen op Maandag den 9 October 1848, des namiddags ten vijf ure, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade aldaar, veilen:

463 Vaten **VIRGINIE,**		
286 „ **KENTUCKY**	}	**TABAK,**
en **706** Pakken **JAVA**		

directe Aanvoeren met diverse Schepen.

De Notitien en Veil-Conditien zullen in tijds worden uitgegeven. Nadere onderrigting bij gemelde Makelaars.

*** Op Woensdag den **11** en Donderdag den **12** October 1848 zal door de Makelaars O. J. VAN WAGENINGEN, E. BOONEN, H. VRIESENDORP, J. P. M. BOONEN en E. MAURITZ, te Dordrecht, geveild worden: Eene mooije Partij **RIJNSCHE HOUTWAREN**, bestaande in Lange en Zware **Eiken Houten**, **Eiken Balken**, **Eiken Roeden**, **Eiken Klossen** en **Krommers**, van onderscheiden lengte en zwaarte, Platte en Ronde **Dennen**, **Maasbalken**, **Dikbalken** en Ronde **Grijnen**, benevens eene Partij **Uitschot Stukhout**, welke twee dagen vóór de Verkooping genommerd zullen liggen aan den Noordendijk, boven den Molen *het Hert.* De Verkooping zal zijn in *het Hof van Holland*, buiten de St. Jorispoort, ***Woensdag den* 11** en ***Donderdag den* 12 *October*** 1848, des namiddags ten **half drie ure** precies. Nadere onderrigting is te bekomen bij bovengenoemde Makelaars.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING[…]

De Notaris Mr. *PIERRE GERARD DAL[EN]*, residerende te Rotterdam, als last hebbende zijner P[rin]cipalen, die daartoe behoorlijk zijn geautoriseerd, is [van] meening om op Woensdag den 11 October 1848, [des] namiddags ten 4 ure, in het Locaal der Notarissen, [aan] de Gelderschekade te Rotterdam, publiek te veile[n en] te verkoopen:

Een hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS, BOV[EN]WONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aa[n de] westzijde van de Lange Frankenstraat te Rotter[dam,] wijk K, n.° 368, nieuw wijk **10**, n.° 437, Kad[aster] sectie L, n.° 475. Aangeslagen in de Grondlasten [op] *f* 20. 81, en zijnde hiervan verschillende Percelen per [week] en per maand verhuurd, te zamen voor *f* 206. 30 's [jaars.]

Nog zal door de Notarissen DALEN en LAMBE[RT,] residerende te Rotterdam, als last hebbende hu[nne] Principalen, ten tijde en plaatse voormeld, pu[bliek] worden geveild en verkocht:

Een hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS, BO[OM]GAARD** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oost[zijde] van de Kortekade, wijk E, n.° 14, te Kralin[gen,] Kadaster sectie A, n.s 1429 a 1432. Aangeslagen [in de] Grondlasten op *f* 9. 13; belast met eene Recognitie [van] *f* 2. 90 's jaars ten behoeve van het Ambacht van [Kra]lingen, en gedeeltelijk verhuurd tot 1 Mei 1849 [voor] *f* 1. 50 per week.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore [van] de Notarissen DALEN en LAMBERT, aan de Zuid[…] te Rotterdam, terwijl de te veilen Percelen kunnen [wor]den bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der ve[iling.]

*** De Notaris *WILLEM CATHARI[…]* *SOETBROOD PICCARDT*, residerende te Hille[gers]berg, zal, ten verzoeke van zijnen Principaal, op Vr[ijdag] den 13 October 1848, des voormiddags ten 10 ur[e, te] Berkel, aan het Huis geteekend A, n.° 3, in de [Dorps]straat aldaar, in het openbaar verkoopen: E[…] **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: **Kab[inetten,] Kasten, Ladetafel, Koper-, Blik-, Glas-, […] IJzer-** en **Aardewerk**, eene Partij **TURF**, als [ook] een **ROEI-** of **ZEILSCHUITJE** met Toebeho[oren;] wijders eenige wel geconserveerde *Godgeleerde* en [andere] **BOEKWERKEN.** Alles op den dag der verko[oping] te bezigtigen.

*** T. J. B. WESTERWOUDT, P. L. POSTH[…] en J. J. BOLDOOT, Makelaars, zullen op Dings[dag] 24 October 1848 en volgenden dag, des voormid[dags] tien ure, in het Locaal voor Publieke Verkoo[pingen] door Notarissen, genaamd *het O. Z. Heeren-Log[ement,]* te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris *E. B[…]* verkoopen: Eene geëxtendeerde Partij van circa[…] **solide bewerkte**, van best sterk IJzer gema[akte]

KAGCHELS EN KOLENSCHOORSTEE[NEN,]

uitsluitend die soorten welke in Holland gebruikt w[orden,] uitmakende het Aandeel in het gerenommeerde Ma[gazijn] van de thans nog gecontinueerd wordende Fir[ma] ***Lenssen & C.ie***, hetwelk aan den Heer ***A. Le[nssen]*** in privé, bij uittrede uit gezegde Affaire, is ver[vallen.] Breeder volgens Notitie en twee dagen vóór de [ver]kooping voor een ieder te zien.

*** **NIEUWSTE,**
VOLLEDIGSTE
EN
GOEDKOOPST[E]
WOORDENBOEKE[N]
VOOR DE
ENGELSCHE,
HOOGDUITSCHE
EN
FRANSCHE TALEN,
als:

HOOIBERG, *Eng.-Holl. en Holl.-Eng. Woordenboek*, 2 deelen, ...
DE WILDE, *Hoogd.-Holl. en Holl.-Hoogd. Woordenboek*, 2 deelen, ...
LANDRÉ, *Fransch-Holl. en Holl.-Fransch Woordenboek*, 2 deelen in één band, ...

Allen gebonden in nette Eng. Linnen B[anden] met Vergulde Rugtitels.

Gedrukt en te bekomen bij BLUSSÉ en VAN [BRAAM,] te Dordrecht, en bij alle Boekhandelaren.

*** Bij den Uitgever ***H. NIJGH***, te Ro[tterdam,] is van de pers gekomen het PROSPECTUS v[an]

DORCAS.

JAARBOEKJE voor[…]

Uitgegeven ter oprigting van een Fonds van […] onder medewerking van eenige geachte Lette[rkundigen.]
In alle Boekwinkels is het Prospectus gratis […]

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBER[G.]